

WOJEWODA LUBUSKI

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO
NR NK-I.4131.265.2017.AHOR**

z dnia 13 grudnia 2017 r.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 ze zm.), po zasięgnięciu opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy Przylep-22 Lipca położonej w mieście Zielona Góra nadaje się nazwę Przylep-Solidarności.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Uzasadnienie

Obowiązująca od 2 września 2016 r. ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 ze zm., dalej ustawa) w art. 6 ust. 1 nałożyła na organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego obowiązek zmiany nazw budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

W przypadku niespełnienia ww. obowiązku wojewoda, na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1, wydaje zarządzenie zastępcze. Wydanie zarządzenia zastępczego wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy (art. 6 ust. 3).

Pomimo upływu dwunastomiesięcznego terminu Rada Miasta Zielona Góra nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Przylep-22 Lipca. Obowiązek nadania nazwy przeszedł w takim przypadku na wojewodę.

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 22 września 2017 r., znak NK-I.4131.205.2017.AHor wszczął postępowanie nadzorcze, występując jednocześnie do Rady Miasta Zielona Góra o przesłanie uwierzytelnionej kopii uchwały dotyczącej nadania nazwy ulicy Przylep-22 Lipca w Zielonej Górze wraz z uzasadnieniem oraz innych uchwał/aktów jeżeli zostały podjęte do nazwy ww. ulicy (obecny nr sprawy NK I.4131.265.2017.AHor.).

Pismem z dnia 29 września 2017 r., znak DO-BR.0004.37.2017, Przewodniczący Rady Miasta Zielona Góra poinformował, że Rada Miasta Zielona Góra nie dysponuje dokumentami dotyczącymi nazewnictwa przedmiotowej ulicy. Do swojej odpowiedzi dołączył pismo Zastępcy Prezydenta Miasta Zielona Góra Pana Dariusza Lesickiego z dnia 29 września 2017 r., znak DR-GE.6625.7.2017.DC, w którym Prezydent wskazał, że nie dysponuje oryginałami ani uwierzytelnionymi dokumentami sprzed 1990 r., a uchwała dotycząca nadania nazwy ulicy 22 Lipca pochodzi z 1971 roku. Prezydent jednocześnie dołączył kopię Uchwały Nr XX/35/71 Gromadzkiej Rady Narodowej w Przylepie z 28 października 1971r. w sprawie nadania nazw ulicom oraz zmiany numeracji nieruchomości, która dotyczyła m.in. nadania nazwy ulicy 22 Lipca.

Uchwałą Nr XI.56.2015 Pełniącego Funkcję Rady Miasta Zielona Góra z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie zmian nazwy ulic (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2015 r., poz.520) zmieniono nazwy ulic w sołectwie Przylep, a ulica 22 Lipca otrzymała nazwę Przylep-22 Lipca.

Pismem z dnia 24 października 2017 r., znak NK-I.4131.205.2017.AHor, Wojewoda Lubuski zwrócił się w trybie art. 6 ust. 3 ustawy do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o opinię odnośnie niezgodności nazwy ulicy Przylep-22 Lipca w Zielonej Górze z art. 1 ustawy.

Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wpłynęła do organu nadzoru w dniu 11 grudnia 2017 r. (pismo z dnia 8 grudnia 2017 r. znak: BUW-940-424(4)/17).

Zgodnie z przedmiotową opinią nazwa ulicy Przylep-22 Lipca w mieście Zielona Góra jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

Nazwa 22 lipca (1944 r.) jest upamiętnieniem wylansowanej przez propagandę komunistyczną „Święta Odrodzenia Polski” w nawiązaniu do propagandowej (choć nieprawdziwej) daty powstania Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (PKWN). Z tego powodu dzień ten został ogłoszony w PRL świętem państwowym. Taką symbolikę

umacniano poprzez nadawanie nazwy „22 Lipca” ulicom, instytucjom i zakładom przemysłowym.

Utworzenie PKWN (faktycznie dokonane w Moskwie, pod osobistym nadzorem J. Stalina) i jego ogłoszenie przez ZSRS oficjalną władzą na ziemiach zajętych przez Armię Czerwoną, zapoczątkowało budowę państwa stalinowskiego w Polsce. Było to kolejnym etapem sowieckich działań przeciw prawowitym władzom Rzeczypospolitej Polskiej, walczącej o niepodległość Polski od roku 1939 w ramach koalicji antyniemieckiej. Władze te reprezentowane były przez Prezydenta RP i rząd RP na uchodźstwie oraz przez działające z ich upoważnienia struktury Polskiego Państwa Podziemnego w Kraju. Ogłoszenie przez Moskwę PKWN jedyną władzą uprawnioną do zarządzania terytorium RP zajęтым przez Armię Czerwoną, oznaczało nowy etap zwalczania władz RP na uchodźstwie środkami dyplomatycznymi i propagandowymi oraz nowy etap niszczenia podziemnych struktur władzy cywilnej (Delegatura Rządu) i wojskowej (Armia Krajowa) środkami militarnymi i policyjnymi.

Struktury państwa stalinowskiego, których początek w propagandzie komunizmu symbolizowała data 22 Lipca, także budowano poprzez fizyczną likwidację żołnierzy i urzędników Polskiego Państwa Podziemnego. W pierwszym okresie główny ciężar tych działań brały na siebie jednostki NKWD i Armii Czerwonej. W kolejnym okresie - formacje podległe Ministerstwu Bezpieczeństwa Publicznego (UB, MO, KBW).

Pełna zależność od ZSRS, zarówno PKWN jak i kolejnych rządów w okresie PRL, oznaczała realizację priorytetów polityki sowieckiej, z reguły wbrew interesom polskich obywateli i wbrew polskiej racji stanu. Immanentnymi cechami systemu, zapoczątkowanego przez ogłoszenie PKWN i symbolizowanego przez datę 22 Lipca, były likwidacja gospodarki wolnorynkowej, gwałcenie swobód obywatelskich oraz liczne zbrodnie (w tym mordy sądowe), popełniane pod osłoną stalinowskich instytucji państwowych. Nazwa Przylep-22 Lipca symbolizuje komunizm i jako taka podlega zmianie.

Wojewoda w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z opinii Instytutu Pamięci Narodowej.

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i

zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Nazwa ulicy Przylep-22 Lipca nie została przez Miasto Zielona Góra zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięci Narodowej.

Wojewoda Lubuski po zasięgnięciu opinii środowisk zielonogórskich postanowił nadać niniejszej ulicy nazwę Przylep-Solidarności.

Nazwa ulicy Przylep-Solidarności stanowi wyraz uhonorowania i upamiętnienia wielkiego ruchu narodowego, dzięki któremu obalony został komunizm w Polsce.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” jako ogólnopolski związek zawodowy powstał 17 września 1980, w wyniku zawarcia porozumień sierpniowych, kończących falę strajków w czasie Sierpnia 1980. Utworzony został przez porozumienie licznych komitetów strajkowych, połączonych w Międzyzakładowym Komitecie Strajkowym (MKS), które z czasem przekształciły się w komisje założycielskie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Związek ten stanowił masowy ruch oporu przeciw rządowi komunistycznym w okresie PRL-u. W okresie od sierpnia 1980 do grudnia 1981 „Solidarność” ze związku zawodowego przerodziła się w masowy ruch o charakterze społeczno-niepodległościowym. W szczytowym okresie do „Solidarności” należało około 10 mln Polaków. Idea Solidarności jako demokratycznego ruchu niepodległościowego nie tylko zjednoczyła naród polski w walce z komunistycznymi władzami, ale zapoczątkowała również przemiany demokratyczne w innych państwach bloku socjalistycznego.

Biorąc pod uwagę powyższe wydanie zarządzenia zastępczego jest konieczne i uzasadnione.

POUCZENIE

Na niniejsze zarządzenie zastępcze służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Wojewoda Lubuski

Władysław Dajczak